

Kaldıraçlı alım satım (foreks) işlemlerinin kambiyo işlem kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği ve BSMV uygulaması.

Belge türü	Özelge
Kanun	GİDER VERGİLERİ KANUNU
Özelge no	39044742-180-280
Tarih	04.01.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL

VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri KDV Grup Müdürlüğü

Sayı : 39044742-180-280

Konu : Kaldıraçlı alım satım (foreks)

işlemlerinin kambiyo işlem kapsamında

değerlendirilip değerlendirilmeyeceği ve

BSMV uygulaması

.....

İlgi : tarih ve evrak kayıt numaralı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Sermaye Piyasası Kurulunca çıkarılan "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin" 3/ö bendinde döviz ve kıymetli madenler

ile Kurulca belirlenecek diğer varlıklar üzerine yapılacak kaldıraçlı işlemlerin (foreks) türev araçlar arasında sayıldığı, nitelik ve işleyiş olarak foreks işlemlerinin türev işlemlerden farksız olduğu, bu işlemlerde efektif değişiminin hesap, belge ve vasıtaları ile gerçekleşmesi sebebiyle 32 sayılı Kararda yer alan kambiyo kapsamına girdiği ve 89 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinde tanımlı fiziki teslim konu olduğundan bu işlemlerin sıfır oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine (BSMV) tabi tutulması gerektiği belirterek foreks işlemlerinin BSMV'ye tabi tutulup tutulmayacağı hususunda görüş talep edilmektedir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasında; "Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir.

90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkrada belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini esas işgal konusu olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar. Bir şahsın münhasıran altın alım ve satımı ile uğraşması banker sayılmasını gerektirmez." hükmü yer almaktadır.

04/01/2016

Aynı Kanunun 30 uncu maddesinde, BSMV'yi banka ve bankerlerle sigorta şirketlerinin ödeyeceği, 31 inci maddesinde ise BSMV'nin matrahının 28 inci maddede yazılı paralar olduğu hüküm altına alınmıştır.

15/4/2008 tarihli ve 26848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2008/13459 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kambiyo muamelelerine ilişkin BSMV oranı, 1/5/2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere kambiyo satış tutarı üzerinden sıfır olarak belirlenmiştir.

Öte yandan, foreks işlemlerinin BSMV yönünden vergilendirilmesine ilişkin açıklamaların yapıldığı 89 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "B- Kambiyo Muameleleri" başlıklı bölümünde; "... dövizin TL veya döviz ile değişimini öngören ve bir tarafa alım, diğer tarafa da satış hakkı/yükümlülüğü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde; sözleşme vadesinde söz konusu sözleşme yükümlülüklerinin fiziki olarak yerine getirilmesi (sözleşmenin fiziki teslim ile sonuçlanması), yani kambiyo işleminin ana unsur olması durumunda, bu işlemin kambiyo muamelesi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan,

sözleşmenin vade tarihinde tarafların sözleşme dolayısıyla lehe aldıkları parayı hesaplayıp ödemek suretiyle sözleşmeyi sonlandırmaları halinde, sözleşmenin ana işlem olarak kabulü gerektiğinden, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanmasının kambiyo muamelesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir." açıklamaları ile, "F- Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerinin Vergilendirilmesi" başlıklı bölümünde, " Banka, banker ve sigorta şirketleri tarafından yapılan fiziki teslimatlı döviz alış ve satış işlemleri, kambiyo işlemi olduğundan sıfır oranında BSMV'ye tabi olup, üzerlerinden BSMV hesaplanmayacaktır. Ancak, nitelik itibariyle banka muamele ve hizmetleri kapsamında olduğu kabul edilen foreks işlemleri, dayanak varlıktaki fiyat değişimlerinden fiziki alım satım olmaksızın yararlanmayı amaçladığından, kambiyo alım satım işlemi olarak değerlendirilemez." açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin esasları düzenleyen ve 11.07.2013 tarihli ve 28704 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin" 3 üncü maddesinde kaldıraçlı işlem; yatırılan teminat tutarı karşılığında, döviz ve kıymetli madenler ile Kurulca belirlenecek diğer varlıkların kaldıraçlı olarak elektronik ortamda oluşturulmuş bir platformda alım satımı işlemleri olarak tanımlanmış olup, Tebliğin 28 inci maddesinde kaldıraçlı alım satım işlemlerine konu edilebilecek varlıkların fiziki alım satımının kaldıraçlı işlem kapsamına girmediği açıkça ifade edilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalara göre, foreks işlemlerinin esas itibariyle döviz alım satım işlemi olmayıp döviz dayalı olarak yapılan işlemlerden olması, dolayısıyla kambiyo işlemi kapsamında olmaması nedeniyle şirketinizce söz konusu işlemler sonucunda lehe alınan paralar üzerinden %5 oranında BSMV hesaplanması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibilustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026